

УКРАЇНА

(19) UA (11) 59010 (13) U
(51) МПК (2011.01)
A61C 7/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ЕКСПРЕС-ОЦІНЮВАННЯ ТОКСИКО-АЛЕРГІЧНИХ РЕАКЦІЙ В ПОРОЖНИНІ РОТА

1

2

(21) u201015929

(22) 29.12.2010

(24) 26.04.2011

(46) 26.04.2011, Бюл.№ 8, 2011 р.

(72) ТЕРЕШИНА ТЕТЯНА ПЕТРІВНА, РОМАНОВА
ЮЛІЯ ГЕОРГІЄВНА, ЖИЖИКИН ОЛЕГ ІГОРЕВИЧ

(73) ДЕРЖАВНА УСТАНОВА "ІНСТИТУТ СТОМА-
ТОЛОГІЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ"

(57) Спосіб експрес-оцінювання токсико-алергічної
реакції в порожнині рота, що полягає у здійсненні
контакту слизової порожнини рота з мономером,

який відрізняється тим, що ватну кульку, змочену
у мономері (розведений у воді ефір метакрилової
кислоти), розміщують на слизовій оболонці порож-
нини рота на ділянці внутрішньої поверхні нижньої
губи і здійснюють двоетапне (через 10 і 30 хвилин)
оцінювання наявності алергічної реакції, і, якщо
через 10 хвилин гіперемія розповсюджується за
межі обробленої ділянки, має місце позитивна
реакція, якщо через 30 хвилин фіксують ще більше
розповсюдження запалення, це свідчить про сен-
сифікацію організму.

Корисна модель належить до медицини, конк-
ретно до ортопедичної стоматології, і може бути
використана при здійсненні протезування для ви-
значення у пацієнтів наявності токсико-алергічної
реакції.

Найбільш поширеним матеріалом в ортопеди-
чній стоматології є акрилова пластмаса. За дани-
ми Бушан М.Г., Маслов А.В., (2004) зона здатна
викликати алергічні реакції, які проявляються у
вигляді запалення слизової оболонки порожнини
рота. Основним етіологічним фактором розвитку
алергічних реакцій до акрилу є підвищення у пла-
стмасі кількості остаточного мономера (більше ніж
0,2%), що спостерігається при порушенні режиму
полімеризації (Сергеев Ю.В., Гусева Т.П., 2009).
Саме мономер (ефір метакрилової кислоти) є
низькомолекулярними з'єднаннями - потенціаль-
ними гаптенами, які, з'єднуючись з білками тканин
організму, перетворюються в антиген, який і є при-
чиною алергічних реакцій.

Іноді пацієнт може і не знати про сенсифіка-
цію свого організму до визначених алергенів і, крім
того, не у всіх пацієнтів відбувається розвиток
алергічних реакцій.

Це доводить, що для обґрунтованого викорис-
тання пластмас у конструкції протеза необхідно до
протезування визначити можливість виникнення у
пацієнта токсико-алергічних реакцій.

Існують лабораторні методи дослідження - мі-
кробіологічні, цитологічні, імунологічні, досліджен-
ня крові. Однак, у ортопедичній стоматології ці
методи використовуються рідко. Здійснення аплі-

каційних, скаріфікаційно-компресних шкірних проб
з акриловими пластмасами недостатньо інформа-
тивні - у 98% випадків результати негативні, що не
співпадає з клінічною картиною. (Л.Д. Гожая,
1988).

Найбільш близьким є спосіб, за яким прово-
дять експозиційно-провокаційну пробу, що полягає
у виведенні знімного протеза з порожнини рота
(експозиція за часом) і введенні його у порожнину
рота (провокація). Таким чином забезпечується
контакт остаточного мономера з слизовою оболон-
кою порожнини рота, але цей спосіб не володіє
специфічністю - проба позитивна при травматич-
ному, токсичному і алергічному стоматиті. (Л.Д.
Гожая, Ортопедическая стоматология, В.Н. Трезубов
и др. Санкт-Петербург, СпецЛит, 2001).

В основу запропонованої корисної моделі пос-
тавлена задача удосконалення способу проведен-
ня експозиційно-провокаційної проби шляхом
створення до протезування умов для виникнення
токсико-алергічних реакцій, за рахунок чого стає
можливим визначення наявності токсико-
алергічної реакції, що дозволить вибрати адекват-
ну тактику при протезуванні.

Поставлена задача вирішується тим, що в
способі експрес-оцінювання токсико-алергічної
реакції в порожнині рота, що полягає у здійсненні
контакту слизової порожнини рота з мономером,
відповідно до корисної моделі ватну кульку, змо-
чену у мономері (розведений у воді ефір метакри-
лової кислоти), розміщують на слизовій оболонці
порожнини рота на ділянці внутрішньої поверхні

(19) UA (11) 59010 (13) U

нижньої губи і здійснюють двоетапне (через 10 і 30 хвилин) оцінювання наявності алергічної реакції, і, якщо через 10 хвилин гіперемія розповсюджується за межі обробленої ділянки, має місце позитивна реакція, якщо через 30 хвилин фіксують ще більше розповсюдження запалення, це свідчить про сенсibilізацію організму.

Причинно-наслідкові зв'язки:

1. Ватну кульку, змочену у мономері, розміщують на слизовій оболонці порожнини рота на ділянці внутрішньої поверхні нижньої губи - дозволяє провести перше оцінювання результатів взаємодії.

2. Проведення двоетапного оцінювання - додаткове оцінювання через 30 хвилин дозволяє здійснити найбільш вірогідну оцінку наявності алергічної реакції.

Опис способу.

Пацієнту розміщують на слизовій оболонці порожнини рота на ділянці внутрішньої поверхні нижньої губи ватну кульку, змочену у мономері. Через 10 хвилин проводять перше оцінювання результатів взаємодії, а через 30 хвилин після введення ватної кульки проводять друге оцінювання.

Спосіб оцінки алергічної реакції нами було апробовано на 12 пацієнтах, яким при протезуванні як конструкційний матеріал використовували акрилову пластмасу, і вони звернулись із скаргами на запалення слизової оболонки порожнини рота на ділянці контакту із зубним протезом. У 9 випадках мала місце наявність позитивної алергопроби.

Проведене дослідження свідчить про необхідність визначення наявності алергічної реакції на акрилові пластмаси до проведення протезування.